

Päťsto rokov protestantizmu: 35 absurdných citátov Martina Luthera

David L. Gray

20. januára 2020 ✚ *História* ✚ *Protestantizmus*

Nešťastné plody reformácie nepochopíme, ak najprv nepreskúmame korene stromu, ktorý priniesol takéto prehnité ovocie.

Foto: Luther a Melancthon, zdroj: commons.wikimedia.org

Začnime od samého začiatku, teda od toho, čo sa udialo v hlave Martina Luthera. Otec protestantizmu hovoril a písal veci, ktoré aj dnes znejú neuveriteľne.

Martin Luther o Božej dôstojnosti a Božom majestáte

1. „Nezáleží na tom, ako si Kristus počínal – dôležité je iba to, čo učil.“ (Zdroj: Erlangen, zv. 29, s. 126).

Martin Luther o Desatore

2. „[Jediným účelom Desatora je] ukázať človeku jeho neschopnosť konať dobro a naučiť ho, aby si zúfal nad sebou.“ (Zdroj: Henri Denifle, *Luther et Lutheranisme. Etude Faite d'apres les sources*, preklad J. Paquier, A. Picard, Paris 1912-13, tom. III, s. 364).

3. „Musíme odstrániť Desatoro z našich očí a z nášho srdca.“ (Zdroj: De Wette 4, 188).

4. „Ak dovolíme, aby Desatoro malo akýkoľvek vplyv na naše svedomie, stane sa zásterkou pre každé zlo, kacírstvo a rúhanie sa.“ (Zdroj: *Comm. ad Galat*, s. 310).

5. „Dôležitejšie je chrániť sa pred dobrými skutkami ako proti hriechu.“ (Zdroj: *Tischreden*, wittenberské vydanie, tom. VI, s. 160).

Martin Luther a potreba dobrých skutkov

6. „Dobré skutky sú zlé a sú hriechom ako ostatné.“ (Zdroj: Henri Denifle, *Luther et Lutheranisme. Etude Faite d'apres les sources*, preklad J. Paquier, A. Picard, Paris 1912-13, tom. III, s. 47).

7. „Neexistuje väčšie, nebezpečnejšie a jedovatejšie pohoršenie ako dobrý život prejavujúci sa dobrými skutkami a zbožným spôsobom života. Je to veľká brána, cesta, ktorá vedie do zatratenia.“ (Zdroj: Henri Denifle, *Luther et Lutheranisme. Etude Faite d'apres les sources*, preklad J. Paquier, A. Picard, Paris 1912-13, tom. II, s. 128).

Martin Luther o význame slobodnej vôle

8. „(...) pokiaľ ide o Boha a o všetko, čo ovplyvňuje spásu alebo zatratenie, [človek] nemá slobodnú vôľu, ale je zajatcom, väzňom a nevoľníkom Božej alebo Satanovej vôle.“ (Zdroj: esej *Bondage of the Will*, [w:] *Martin Luther: Selections From His Writings*, red. John Dillenberger, Anchor Books, 1962, s. 190).

9. „Človek je ako kôň. Naskočí do sedla Boh? Kôň poslúcha a prispôsobuje sa každému pohybu Jazdca a ide tam, kam ho Jazdec nasmeruje. Odhodí Boh opraty? Vtedy Satan vyskočí na chrbát zvieráťa, ktoré sa predkloní, ide a poddáva sa ostrohám a rozmarom svojho nového jazdca. (...) Preto nie slobodná vôľa, ale nevyhnutnosť je hlavným princípom nášho konania. Boh je autorom toho, čo je zlé i čo je dobré; a keď na jednej strane obdarúva šťastím tých, ktorí si to nezaslúžia, na strane druhej zatracuje tých, ktorí si nezaslúžia svoj osud.“ (Zdroj: *De Servo Arbitrio*, 7, 113, cit. P.F. O'Hare, [w:] *Facts About Luther*, TAN Books, 1987, s. 266-267).

10. „Jeho [Judášova] vôľa bola Božím dielom; Boh vo svojej všemohúcnosti hýbal jeho vôľou rovnako ako hýbe všetkým, čo je na tomto svete.“ (Zdroj: *De servo Arbitrio*, Proti slobodnej vôli človeka)

11. „Žiaden dobrý skutok nie je výsledkom čejsi vlastnej múdrosti, ale všetko sa deje v [akejsi] apatii. (...) Rozum treba odhodiť, pretože je nepriateľom viery.“ (Zdroj: *Tischreden*, Weimar, VI, 143, 25-35).

Martin Luther o kresťanskom živote

12. „Bud' hriešnikom a nech tvoje hriechy budú obrovské, keď však tvoja dôvera v Krista bude silnejšia, potom raduj sa v Kristovi, ktorý je víťazom nad hriechom, smrťou a svetom. Budeme hrešiť, kým sme tu, pretože tento život nie je miestom, kde prebýva spravodlivosť. (...) Žiaden hriech nás nemôže od Neho odlúčiť, aj keby sme denne tisíckrát zabíjali či páchali cudzoložstvo.“ (Zdroj: *Let Your Sins Be Strong*, [w:] *The Wittenberg Project, The Wartburg Segment*, preklad Erika Flores, [w:] *Dr. Martin Luther, Sämtliche Schriften*, list nr 99, 1 VIII 1521. – pozri tiež Henri Denifle, *Luther et Lutheranisme. Etude Faite d'apres les sources*, preklad J. Paquier, A. Picard, Paris 1912-13, t. II, s. 404).

13. „V ničom sa neobracaj na svoje svedomie, a ak sa ozýva, nepočúvaj ho; ak nalieha, potlač ho, uži si; ak treba, spáchaj nejaký pekný veľký hriech, aby si ho zapudil. Svedomie je hlasom Satana a treba vždy robiť opak toho, čo chce Satan.“ (Zdroj: J. Dollinger, *La Reforme et les resultants qu'elle a produits*, preklad E. Perrot, Gaume, Paris 1848-49, tom. III, s. 248).

Martin Luther o treste smrti a milosrdenstve

14. „Keby niekto učil doktríny, ktoré sú v rozpore s článkami viery jasne zakotvenými v Svätom písme, a v ktoré verí celý kresťanský svet, napríklad s článkami, ktoré učíme deti v Kréde – napríklad, ak by niekto učil, že Kristus nie je Boh, ale obyčajný človek a je podobný prorokom ako tvrdia Turci a anabaptisti, – takýchto učiteľov neslobodno tolerovať, ale treba ich trestať ako rúhačov. (...) Podľa toho nikoho neslobodno nútiť

veriť, pretože môže veriť tomu, čo chce; ale nesmie to učiť a rúhať sa.“ (Zdroj: *Luther's Works*, tom. XIII, 61-62).

15. „Tieto podvratné doktríny treba trestať mečom, a nijaké ďalšie dôkazy nie sú potrebné. Pokiaľ ide o ostatné, anabaptisti sa pridržiavajú pravidiel týkajúcich sa krstu nemlúvniat, prvotného hriechu a inšpirácie, ktoré nesúvisia s Božím Slovom a v skutočnosti sú s ním v rozpore. (...) Svetská vrchnosť je taktiež povinná potláčať a otvorene trestať falošné doktríny. (...) Veď si len pomyslime: aké by to bolo nešťastie, keby deti neboli krstené? (...) Okrem toho anabaptisti odchádzajú z kostolov (...) a ustanovujú si vlastné bohoslužby a zhromaždenia, čo je taktiež v rozpore s Božím prikázaním. Berúc toto všetko do úvahy je jasné, že svetská vrchnosť je povinná delikventov fyzicky trestať. (...) Takže, ak ide o zachovanie nejakého duchovného princípu ako je krst nemlúvniat, prvotný hriech, vtedy (...) (...) tvrdohlavých sektárov treba usmrtiť.“ (Zdroj: brožúra z roku 1536, [v:] Johannes Janssen, *History of the German People From the Close of the Middle Ages*, 16 tomów, preklad A.M. Christie, B. Herder, St. Louis 1910 [orgy. 1891], t. X, s. 222-223).

Martin Luther o sociálnej spravodlivosti

16. „Sedliaci nie sú o nič lepší ako slama. Nepočúvajú a sú zbavení rozumu. Preto bičom a svišťaním guliek, čo je jediná vec, ktorú si zaslúžia, ich treba donútiť, aby poslúchali.“ (Zdroj: Erlangen, t. 24, s. 294).

17. „Zabiť sedliaka nie je vražda; je to pomoc pri hasení požiaru. Nijaké polovičaté opatrenia! Rozdrvte ich! Podrezávajte im hrdlá! Prepichujte ich. Nenechajte kameň na kameni! Zabiť sedliaka znamená zničiť besného psa!“ – „Ak hovoria, že som priveľmi tvrdý a nemilosrdný, tak nech šľak trať milosrdenstvo! Nech každý, kto môže, ich bodá, škrtí a zabíja ako besných psov!“ (Zdroj: Erlangen, t. 24, s. 294).

18. „Ako poháňači oslov, ktorí ich musia neustále biť palicou a bičom, inak nebudú poslúchať, tak aj vrchnosť sa musí správať k ľudu; musí ho poháňať, biť, dláviť, vešať, stínať hlavy a mučiť, aby mal strach a nevyskakoval.“ (Zdroj: Erlangen, t. 15, s. 276).

Zdroj: commons.wikimedia.org

Adolf Hitler Martin Luther o láske k Židom

19. „Ako som už povedal, moja rada znie: Najprv im treba vypáliť synagógy a každý, kto môže, nech ich zahádže sírou a smolou; bolo by dobré, keby niekto mohol prihodiť aj niečo z pekelného ohňa. (...) Po druhé, odobrať im všetky ich knihy – modlitebné, talmudské spisy, ako aj celú Bibliu – aby im nezostal ani list. (...) Po tretie, zakázať im pod trestom smrti ich bohoslužby, vďakyvzdanie, modlitby a verejné učenie u nás a v našej krajine. (...) Po štvrté, zakázať im vysloviť Božie meno v dosahu nášho sluchu, pretože ho v dobrej viere nemôžeme počúvať ani tolerovať. (...) Každý, kto počuje toto [Božie] meno z úst Žida, musí o tom informovať vrchnosť, alebo keď ho uvidí, hodiť naň trus ošípaných a prenasledovať ho.“ (Zdroj: Martin Luther, *On the Jews and Their Lies*, tľum. Martin H. Bertram, Fortress Press 1955).

20. „Vypáliť ich synagógy. Zakázať im všetko, čo som vyššie spomenul. Treba ich nútiť, aby manuálne pracovali a zaobchádzať s nimi so všetkou tvrdosťou, ako to urobil Mojžiš na púšti, keď ich zabil tritisíc. (...) Ak to nezaberie, musíme ich prenasledovať ako besných psov, aby sme sa nestali spolupáchateľmi ich odporného rúhania a všetkých ich zločinov, a aby sme si nezaslúžili Boží hnev a spolu s nimi neboli odsúdení. Splnil som svoju povinnosť. Nech každý sa teraz stará splniť tú svoju. Ja som ospravedlivený.“ (Zdroj: *About the Jews and Their Lies*, cit. P.F. O'Hare, *The Facts About Luther*, TAN Books 1987, s. 290).

21. „Keby som mal krstiť Žida, vzal by som ho na most cez Labe, zavesil mu kameň okolo krku a sotil ho so slovami: Krstím ťa v mene Abraháma.“ (Zdroj: Hartmann Grisar, *Luther*, t. V, s. 413).

22. „Židia si zaslúžia, aby boli vešaní na šibenici sedemkrát vyššie ako obyčajní zloději.“ (Zdroj: Weimar, t. 53, s. 502).

Martin Luther na tému svätosti a dôstojnosti manželstva

23. „Ak manžel nie je ochotný, nájde sa iný, ktorý bude ochotný; ak manželka nie je ochotná, nech príde slúžka.“ (Zdroj: *Of Married Life*).

24. „Keby som radil manželke impotenta (s jeho súhlasom), aby sa oddala inému, povedzme manželovmu bratovi, tak len tak, aby sa to neprezvedelo, a aby deti boli pripísané domnelému otcovi. Vynára sa otázka: Či môže byť takáto žena spasená? Moja odpoveď: celkom určite.“ (Zdroj: *On Marriage*).

25. „Nie je v rozpore so Svätým písmom, aby mal človek niekoľko žien.“ (Zdroj: De Wette, t. 2, s. 459).

26. „Božie slovo a dielo je v tom úplne jasné, to znamená, že ženy sú stvorené na to, aby boli manželkami alebo prostitútkami.“ (Zdroj: *On Married Life*).

27. „Napriek všetkému dobrému, čo môžem povedať o manželskom živote, nikdy nepoviem, že v ňom niet hriechu (...) manželská povinnosť nie je nikdy bez hriechu. Manželská povinnosť sa nikdy neplní bez hriechu.“ (Zdroj: Weimar, t. 8, s. 654). Inými slovami, pre Luthera je manželský akt „hriechom, ktorý sa ničím nelíši od cudzoložstva“, tamtiež. Čo je teda podľa Luthera cieľom manželstva? Luther tvrdí, že je to jednoducho uspokojovanie sexuálnych túžob: „Telo sa dožaduje ženy a musí ju mať,“ alebo: „Manželstvo je liekom na cudzoložstvo“ – (Hartmann Grisar, *Luther*, t. IV, s. 145).

Martin Luther o rovnosti a moralizácii

28. „Čo zlé môže byť na tom, keď človek povie dobrú a silnú lož v dobrej veci a pre dobro kresťanských cirkví?“ (Zdroj: Lenz, *Briefwechsel*, t. 1, s. 373)

29. „Klamstvo z nutnosti alebo zo zisťných dôvodov alebo pre vlastné ospravedlnenie – takáto lož nebude považovaná za odporujúcu Bohu, lebo On je hotový vziať takéto klamstvo na seba.“ (Zdroj: Lenz, *Briefwechsel*, t. 1, s. 375).

Martin Luther a pokora

30. Svätý Augustín alebo svätý Ambróz sa nemôžu so mnou porovnávať.“ (Zdroj: Erlangen, t. 61, s. 422).

31. „To, čo učím a čo píšem, zostane pravdou, aj keby sa celý svet mal kvôli tomu zrútiť.“ (Zdroj: Weimar, t. 18, s. 401).

Martin Luther o hodnote Svätého Písma

32. „Podľa môjho názoru nemá [kniha Zjavenia] apoštolský ani prorocký charakter. (...) Každý si môže vytvoriť svoj úsudok o tejto knihe; pokiaľ ide o mňa, mám voči nej odpor, a to je dostatočný dôvod na to, aby som ju odmietol.“ (Zdroj: *Sammtliche Werke*, 63, s. 169-170, [w:] P.F. O'Hare, *The Facts About Luther*, TAN Books, 1987, s. 203).

33. „Pokiaľ tvoj pápeženec robí veľký krik okolo sola [„len“, v súvislosti s „len vierou“ v preklade Rim 3,28], povedz mu toto: „Doktor Martin Luther to tak bude mať, a on hovorí, že pápeženec a osol je jedno a to isté.“ Každý, kto nesúhlasí s mojím prekladom, nech sa k nemu stavia pohrdavo: diabol poďakuje tomu, kto tento preklad kritizuje bez mojej vôle a vedomia. Luther to takto prijíma a je učencom prevyšujúcim všetkých učencov v celom pápežstve.“ (Zdroj: *Amic. Discussion*, 1, 127, [w:] P.F. O'Hare, *The Facts About Luther*, TAN Books 1987, s. 201. Pozri tiež J. Dollinger, *La Reforme et les resultants qu'elle a produits*, Paris 1848-1849, t. III, s. 138).

34. „Príbeh Jonáša je taký príšerný, že je úplne nevieryhodný.“ (Zdroj: P.F. O'Hare, *The Facts About Luther*, TAN Books 1987, s. 202).

35. „(...) list sv. Jakuba je len slameným listom, pretože niet v ňom nič evanjeliové.“ (Zdroj: *Preface to the New Testament*, red. Dillenberger, s. 19. – porovnaj tiež Jean Janssen, *L'Allemagne et la Reforme*, Plon 1887-1911, t. II, s. 218).

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/patsto-rokov-protestantizmu-35-absurdnych-citativ-martina-luthera/>